

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

mmv@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta, kirjallinen lausunto 26.02.2026

Asia: VNS 9/2025 vp Valtioneuvoston selonteko: keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Yleiset kommentit

Keskeisimmät kommenttimme keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman päivityksestä (KAISU3) ovat:

- esitetty toimenpidepaketti on laaja, mutta sen vaikuttavuus on pieni suhteessa Suomeen kohdistuviin EU-velvoitteisiin ja kansalliseen tavoitteeseen saavuttaa ilmastolaissa asetettu hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035.
- suunnitelman liitteessä (s.179) listatut lisätoimet ovat vähimmäisedellytys, että päästökehitys voisi toteutua suunnitelmassa hahmotellun mukaisesti 2030 tai 2035 mennessä. Monista listatuista toimista ei kuitenkaan vielä ole efektiivisiä päätöksiä (mm. autojen muunnostuet). Summia ei ole myöskään viety kehyksiin vuodelle 2027. Ilman valtion panostuksia tavoitteisiin ei päästä.
- jakeluvelvoite on keskeisin liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen alentamisen keino, ja siihen tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan sekä liikenteen että koko taakanjakosektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen. Jo tässä vaiheessa on selvä, että Suomi ei saavuta taakanjakosektorin tavoitettaan, jos kevään 2027 eduskuntavaalien jälkeen jakeluvelvoitetasoja 2028 - 2030 vielä lasketaan.
- keskeinen riski on maankäyttösektorin alijäämän siirtyminen taakanjakosektorilla hoidettavaksi. Näin käy, ellei nykyistä EU-lainsäädäntöä muuteta.
- taakanjakosektorin päästöpolku 2025 – 2030 on myös toistaiseksi epävarma. Toimenpidepaketti tulisi suhteuttaa myös epävarmuuteen.
- Suomea uhkaa tällä suunnitelmalla riski RFF-rahojen takaisinmaksusta. Takaisinmaksu tulisi pyrkiä välttämään.
- Bioenergia ry:n arvion mukaan Suomen ilmastotavoitteiden ja arvioidun ja linjatun päästö- ja hiilinielukehityksen välinen ristiriita on kasvanut niin suureksi, että hiilineutraaliutta ei saavuteta 2035. Kansallisia tavoitteita olisi perusteltua uudelleenarvioida erityisesti maankäyttösektorin osalta.

Pidämme hyvänä lähtökohtana, että lisätoimia valittaessa keskeisenä kriteerinä on ollut kustannustehokkuus (s. 82). On myös erinomaista, että valmistelussa on kiinnitetty huomiota toimenpiteiden toteutumisen epävarmuuteen.

Yksityiskohtaiset kommentit

KAISU3 esittää hyvin laveaa toimenpideohjelmaa, jonka arvioitu tehollinen vaikutus (s. 146) vuonna 2030 on n. 0,5 Mt eli hyvin pieni suhteessa Suomen kokonaisvelvoitteeseen. Kun otetaan huomioon Suomen maankäyttösektorin haasteet, näyttää, että esitetty suunnitelma jää mittakaavaltaan pieneksi ja epävarmaksi suhteessa Suomen EU-velvoitteisiin ja 34 Mt:n aukkoon, joka energia- ja ilmastostrategian mukaan on jäljellä vuoden 2035 kansallisen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi.

Tässä yhteydessä kiinnitämme huomiota myös sivun 152 kohtaan: "EU-lainsäädännöstä johtuva epävarmuustekijä liittyy maankäyttösektorin ja taakanjakosektorin kytkentään. Tähän seikkaan on viitattu luvussa 2.4., jossa tarkasteltiin taakanjakoasetuksen sisältöä. Kyse on siis siitä, että maankäyttösektorin mahdollinen vaje jaksolta 2021–2025 siirtyy katettavaksi taakanjakosektorin yksiköillä, ellei vajeen kattaminen muulla tavoin onnistu. Tällä hetkellä käytettävissä olevien arvioiden perusteella näyttää todennäköiseltä, että tällainen tilanne voi syntyä ja että kyseinen vaje voi olla varsin mittava. Taakanjakosektorin päästövähennystoimilla ei ole kuitenkaan mahdollista kattaa maankäyttösektorin merkittävää vajetta."

Jaamme myös huolen (s.84), että mikäli liikenteen päästöt eivät vuonna 2030 puolitu, on olemassa riski, että Suomelle seuraa jopa noin 80 M€ tulonmenetys RRF-rahoituksessa. Tämä tilanne tulisi välttää.

Pidämme kannatettavana, että päästöjä aiotaan taakanjakosektorilla vähentää poikkileikkaavasti biopolttoöljyn jakeluvetoitetta nostamalla. Taakanjakosektorin tavoitteiden saavuttamiseen liittyy merkittävää epävarmuutta viimeisten vuosien autokannan uudistumisen hidastuttua ja jakelijoiden päästökauppaan (ETS2) tehtyjen merkittävien muutosten (käyttöönoton siirtyminen ja hintavaikutuksen vähentäminen) myötä. Tältä osin sivulla 10 annetaan virheellinen kuva ETS2 vaikutuksesta.

Pidämme valitettavana ja merkittävänä puutteena, että kohdassa 6.2.2 ei tunnisteta biohiilen merkittävää potentiaalia maatalouden päästöjen vähentämisessä, erityisesti lannankäsittelyn kautta ja sitä myöten maaperässä. Bioenergia ry:n arvioiden mukaan 2030 alussa päästövähennykset ja pysyvät hiilenpoistot sen kautta voisivat nousta paljon suuremmiksi, kuin

useat esitetyt toimet, jopa 3,8 Mt/a tasolle.^{1 2 3} Sen edistäminen edellyttäisi lisää kysyntää esimerkiksi julkisten hankintojen kautta.

Lisätiedot:

toimitusjohtaja Harri Laurikka, puh. +358 40 1630 465, harri.laurikka@bioenergia.fi

¹ VTT, 2025 [Biohiili osana suomalaista biotaloutta](#),

² MMM. 2025. [Biohiilellä ilmastokestävämpää ruuantuotantoa - Maa- ja metsätalousministeriö](#)

^{3 3} Carbon Gap, Sweco, 2025. [Carbon removal readiness assessment – Finland’s potential to scale up CDR at scale and speed](#)